

Från vänster: Stig, Gustav, Sören, Henrik, Göran och Maria Thor samt hunden Albin.

A group of six people and a dog are posed in a stone quarry. In the center, a man in a black polo shirt holds a hammer. To his left, a small white dog sits on a stone block. Behind them, five other people, including a woman in a dark jacket on the right, stand in a dimly lit industrial setting with stone blocks and machinery.

Den femte generationen

Thorsberg är ett av svensk stenindustris mest anrika familjeföretag. Den femte generationen har just tagit över, under överinseende av de tre bröderna Thor.

– Det är en mjuk succession, säger vd:n Gustav Thor.

TEXT **PETER WILLEBRAND**

Josefin och Sören Thor synar blivande produkter till varumärket Stenhuggardottern.

Gustav Thor protesterar inte när jag beskriver Thorsberg mer som ett "släktföretag" än ett familjeföretag.

– Det är nog en korrekt beskrivning. Vi är ju många nu som både är delägare och engagerade på lite olika nivåer, säger han.

För allt ska bli riktigt och begrip- ligt skissar vi upp släktträdet som visar hur bröderna Sören, Stig och Göran Thors söner och döttrar nu står på tur för att föra namnet och verksamheten vidare i en femte generation. Här hittar vi delägare med andra yrken, som kusin Emilie Thor, som är jurist, och kusin Josefin Thor, som är art director på en reklambyrå i Göteborg, men som även designar bruksföremål i kalksten och marmor under namnet Stenhuggardottern.

Här finns också de som som redan har klivit in färdiga roller och axlar ett större operativt ansvar. Det verkar nästan som att det har funnits en medveten strategi att skapa både spets och bredd i kompetens i den generation som nu tar

över. Kusin Henrik Thor har till exempel jobbat i företaget sedan tonåren och har full koll på kärnverksamheten i brottet, Gustavs lillasyster Maria Thor programmerar fabrikens femaxliga CNC-såg och hennes sambo har lärt sig konsten att handhugga.

GUSTAV THOR SJÄLV har som 37-åring gått in som vd i företaget. Han är något av "den förlorade sonen" som nu har återvänt för att föra traditionen vidare.

– Jag pluggade industriell ekonomi efter gymnasiet och jobbade bland annat som controller på Scan i Skara. Jag har jobbat och bott i Stockholm i flera år nu, och här har jag även familjen.

För att kunna vara närvarande på två fronter har Gustav delat upp sin arbetsvecka mellan Stockholm och Kinnekulle. Första hälften är han på plats i fabriken i Västergötland, andra hälften arbetar han från Stockholm, där han hyr en plats på ett kontor på Östermalm.

– Jag är ju också tillgänglig hela tiden, precis som de flesta är numera oavsett vad vi jobbar med och var vi befinner oss. Och jag delar kontor med några arkitekter, det är en bra och kreativ miljö.

För Thorsberg är det förstås en fördel att ha en säljrepresentant i huvudstaden, där 60 procent av den svenska marknaden för natursten finns, från nybyggnation till stora restaureringsprojekt.

Som vd på avstånd och deltid är han inte heller helt utelämnad. Det är en mjuk succession som Thorsberg genomgår och faderstrion Thor är fortfarande verksam i den dagliga driften.

– Sören, Stig och Göran är alla i högsta grad engagerade, jag ser det som en trygghet och upplever inte att de "lägger sig i" vd-jobbet. Det är helt prestigelöst och deras kunskap är ovärderlig. Alla försöker hjälpa till, precis som vi alltid gjort.

KALKSTENEN I TRAKTEN kring Kinnekulle bildades för närmare 500 miljoner år sedan och brytningen har pågått sedan medeltiden. Det omfattande bygandet av kyrkor under tidig medeltid

”Vi har ofta varit tidigt ute med den senaste tekniken, även där har vi haft viss tur med tajmingen.”

FOTON: ANNA RUT FRIDHOLM

brukar anges som starten för den lokala stenbrytningen, som kom att blomstra under flera århundraden.

De många nedlagda brotten vittnar om hur betydelsefull brytningen här en gång var. På västsidan, mot Vänern, ligger Cementas enorma kalkbrott som är övergivet sedan sent 70-tal. Det markerar också slutet på en epok.

I DAG ÄR THORSBERGS det enda stenbrytande företaget som finns kvar vid Kinnekulle. Det ligger en stolthet i att vara bärare av ett stort kulturhistoriskt värde, som var nära att försvinna för drygt 40 år sedan.

– På 70-talet fanns fortfarande några brytande företag i trakten, men alla utom vi fick lägga ned, bland annat eftersom den tidens billiga byggmaterial trängde bort naturstenen från marknaden. Jag skrev själv en uppsats om vårt företag där jag försökte hitta en förklaring till varför just vi överlevde. Jag intervjuade bland annat min farfar Gösta som kunde berätta själv.

– Min slutstats blev att vi hade haft en

del tur med något större uppdrag som sträckte sig över flera år, i kombination med att vi som familjeföretag kunde rätta mun efter matsäck under de tuffa åren. Vi har nog alltid haft en ganska realistisk syn på vad vi sysslar med.

– Samtidigt har vi inte varit rädda för att satsa. Vi har ofta varit tidigt ute med den senaste tekniken, även där har vi haft viss tur med tajmingen.

INNE I VERKSTADEN GÅR en rak historisk linje mellan Breton Smart-Cut-maskinen, som kan ta fram nästan vilka former som helst, och hyveln från 1925 som tillverkades av Sköfde Mekaniska Verkstad och som i uppgraderat skick fortfarande är i drift.

– I dag tillverkar vi allt från golv till stora kommersiella lokaler till kulturhistoriska restaureringsdetaljer. Privatmarknaden ökar också stadigt, säger Gustav Thor.

Det var gammelfarfar Tage Thor som köpte in hyveln 1925, och historien om familjeföretaget kunde ha slutat med honom. Tage var son till Thorsbergs

grundare Per Malkolm Pettersson, en knekt på berget som hade tagit sig namnet Thor och börjat köpa in sten av traktens bönder för att tillverka hoar, trappsteg och bänkar. Tage tog så småningom över, men dog redan 1939, endast 47 år gammal.

– Farfar Gösta var bara 13 år gammal då, och stenhuggeriet gick därför ut på arrende under ett antal år. När Gösta fyllde 21 kunde han ta över och fick även möjlighet att utöka verksamheten.

Han utökade även familjeföretaget med besked, med söner Göran, Sören och Stig Thor, som nu alltså är på väg att släppa ansvaret vidare till nästa generation.

I DAG HAR FAMILJEFÖRETAGET ett 15-tal anställda och omsättningen närmar sig 20 miljoner med en hälsosam vinstmarginal på drygt 13 procent, till glädje för alla delägarna i släkten.

– Och vi har precis fått ett förnyat täktillstånd 25 år framåt, säger Gustav.

Det borde räcka för att en sjätte generation ska hinna ta plats. ■